

259, 18. अतिप्रपीडित 2, 201, 19. प्राणान् *den Athem zurückdrängen* *Цвертiц. Up. 2, 9. — 2) bedrängen, belästigen, hart mitnehmen, heimsuchen, plagen, quälen*: पार्श्व्याहं प्रपीडयेत् *Kām. Nīris. 8, 46. 47. तस्यो (पुत्री) प्रपीडयमानायाम्* *Bhāg. P. 4, 28, 5. कामबाणप्रपीडित MBh. 1, 7938. 3, 674. 4, 877. 5, 7178. 7221. 14, 2213. R. 3, 61, 2. BRAHMA-P. in LA. 54, 5. PADMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 14, b, 1 v. u. ते अमेण च — तृक्षया च प्रपीडिताः* *Hip. 1, 19. Suçr. 1, 259, 18. 2, 220, 1. Mārk. P. 15, 35. MBh. 12, 5747. HARIV. 2893. 10601. R. GORR. 2, 69, 12. Suçr. 1, 322, 4. 5. R. 4, 6. VARĀH. BṚH. S. 9, 21.*

— अभिप्र *caus. heimsuchen, peinigend, quälen*: देवेनाभिप्रपीडिताः *R. 2, 22, 23. दाक्षत्रामि° MBh. 13, 4375.*

— संप्र *caus. dass.*: मनुया संप्रपीडिताम् *MBh. 1, 3318.*

— प्रति *caus. driicken*: सुप्रीवस्य शुभो मूर्धा चरुणौ प्रत्यपीडयत् *R. 5, 62, 11. bedrängen, belästigen, peinigend MBh. 3, 12236. प्रतिपीडय पुरं बलात् 4, 980.*

— वि *caus.*: विरुक्वङ्गिविपीडिताङ्गी *KAURAP. 19. Fehlerhaft für निपीडित, wie HAN. hat.*

— सम् *caus. 1) zusammendriicken, — pressen, driicken*: बाङ्गुगल्लेन *KAURAP. 3. संपीडय पायुं पार्श्व्याहं* *Bhāg. P. 4, 23, 14. कएठे जीर्णलताप्रतानवलयेनात्यर्थसंपीडितः* *Çāk. 170. तास्तं पयोधरोत्तानैहरेभिः समपीडयन्* *HARIV. 4086. 4494. — 2) bedrängen, belästigen, quälen MBh. 3, 12124. शरसंपीडित R. 4, 21, 37. मुचा Mārk. P. 104, 16. — 3) zusammenfassen*: द्वावपि नित्तेषौ संपीडय दापनीयः *KOLL. zu M. 8, 184. zusammenzählen, zusammenrechnen Sūryas. 1, 45. 3, 49. — 4) in der Astrol. verfinstern*: संपीडिते जन्मभे *VARĀH. BṚH. S. 97, 11. — Vgl. संपीडन fg.*

पीड (von पीड्) *s. तिल° und तृण°.*

पीडक (wie eben) *nom. ag.*: *s. तालु°.*

पीडन (wie eben) *1) adj. belästigend, peinigend, unangenehm*: चतु° *Çvertiç. Up. 2, 10. — 2) n. a) das Drücken. Pressen R. 5, 15, 29. 6, 98, 24. Suçr. 1, 25, 16. 29, 12. 98, 5. 99, 17. 2, 1, 6. 200, 3. KATHĀS. 23, 71. Gīt. 10, 11. Mārk. P. 15, 55. KAURAP. 48. Schol. zu Kap. 1, 124. अति° KATHĀS. 18, 370. पीडन = पीडनद्रव्य (Suçr. 2, 8, 4) Mittel zum Pressen Suçr. 2, 7, 5. — b) das Bedrängen, Belästigen, Peinigend, Quälen AK. 2, 8, 2, 78. H. 800. R. 2, 22, 16. Kām. Nīris. 8, 57. 58. Spr. 1831. fg. RĀĠA-TAR. 1, 188. H. 1372 (अत्यन्त°). Calamität *M. 9, 299. PANĀT. ed. orn. 38, 14. पीडनं पुनः सप्तधा देवाग्नुद्रकव्याधिमरकविद्रवडुर्भित्तासुरी वृष्टिर्भवति (die Stelle ist verdorben) 24. fgg. नत्त्र° die Calamität eines Gestirns so v. a. seine Verfinsternung Suçr. 2, 400, 21; vgl. नत्त्रप्रकृपीडन unter प्रकृपीडन. — c) das Quetschen, ein Fehler der Aussprache RV. Prāt. 14, 2, 4. 5. 8. Cit. beim Schol. zu AV. Prāt. 1, 29. Schol. zu VS. Prāt. 1, 54. — Vgl. प्रकृ° und पाणि° (auch KUMĀRAS. 8, 1 in Verz. d. Oxf. H. 116, b, 3).**

पीडनीय (wie eben und von पीडन) *adj. 1) zu bedrängen, zu belästigen, zu quälen MBh. 2, 922. — 2) zum Pressen dienend Suçr. 1, 100, 3. पीडयितव्य (von पीड्) adj. = पीडनीय 1. MBh. 12, 1911.*

पीडा (wie eben) *f. nom. act. gaṇa भिदादि zu P. 3, 3, 104. Vop. 26, 193. 1) Schmerz, Pein; Schaden, Nachtheit; = अति, व्यथा AK. 4, 2, 3, 3. TRIG. 3, 3, 113. H. 1371. an. 2, 124. MED. 4. 20. HALĀJ. 3, 4. = म-*

दन (lies मदन) *H. an. = अमर्द (lies अमर्द) MED. विषनिमिता च न ते पीडा भविष्यति N. 14, 19. हृदयसंधिपीडायुक्त Suçr. 1, 35, 4. चतुः° Spr. 753. असकृपीड RAGH. 1, 71. मनसि नः पीडा भवति Suçr. 1, 1, 11. चेतः° AK. 3, 4, 27, 100. मानसी HALĀJ. 2, 380. R. 2, 22, 19. आत्मनो यत्पीडया क्रियते तपः* *BHAG. 17, 19. दातव्यमन्नं विविधं सत्कृत्य न तु पीडया so v. a. ungeru R. 1, 12, 13 (12 GORR.). यदावगच्छेदायत्यामाधिक्यं ध्रुवमात्मनः । तदात्वे चाल्पिको पीडा तदा संधिं समाश्रयेत् ॥ M. 7, 169. मा भूदाश्रमपीडा RAGH. 1, 37. Çāk. 18, 18. अवाप्नोति पीडाम् VARĀH. BṚH. S. 3, 86. व्रजति पीडाम् 17, 28. 45, 18. °कर JĀĠN. 2, 215. VARĀH. BṚH. S. 5, 73. 6, 1. 31, 19. °कृत 6, 7. धर्म° Beeinträchtigung MBh. 13, 4556. स्वकार्याय यतो न स्यात्पीडात्र तत्तये PANĀT. IV, 18. Einschränkung Schol. zu KĀT. Çr. 79, 18. fgg. die Pein, Calamität eines Sterns ist seine Verfinsternung, Bedeckung (vgl. प्रकृपीडा) VARĀH. BṚH. S. 97, 13. — 2) Mitleid TRIG. — 3) ein auf dem Scheitel getragener Kranz (vgl. चापीडा). — 4) Pinus longifolia H. an. MED. — 5) = पिडक, पेडा, पेडा Korb COLLEB. und LOIS. zu AK. 2, 10, 30. — RĀĠA-TAR. 4, 142 fehlerhaft für पीठ. — Vgl. प्रकृ° (auch Mārk. P. 58, 69), धर्म°, हृदय°.*

पीडाय् (denom. von पीडा) *Schmerz fühlen, sich unangenehm berührt fühlen*: प्रकृतिः परमात्मना पुरुषेण यदा ज्ञानचतुषा दृष्टा सा पीडयमाना (पीडयमाना?) कुलस्त्रीवत्पुनर्दर्शनं नोपैति Schol. bei WILSON, SĀMĀHJAK. S. 174.

*पीडास्थान (पी° + स्थान) *n. in der Astrol. eine unglückliche Stellung, eine ungünstige Entfernung VARĀH. BṚH. S. 40 (39), 13.*

पीडित (partic. von पीड्) *n. Bez. einer Art cottus (करुणो स्त्रीषाम्) H. an. 3, 282. MED. t. 134. Die übrigen Bedeutungen s. u. dem caus. von पीड्. पीडितता (von पीडित) f. das Gedrücktwerden: अति°, शिथिल° Suçr. 2, 200, 2, 3.*

पीडितत्व (wie eben) *n. das Heimgesuchtsein, Geplagtsein: रक्तलोप-पद्रव° Suçr. 1, 288, 4.*

1. पीत (partic. praet. pass. von 1. पी) *getrunken: जीर्वपीतसर्ग adj. dessen Strahlen (Güsse) von Lebendigen getrunken sind RV. 7, 149, 2. Belege aus der späteren Literatur für diese und andere Bedd. s. u. पी.*

2. पीत 1) *adj. f. आ gelb AK. 4, 1, 4, 24. H. 1394. an. 2, 178. MED. t. 34. HALĀJ. 4, 50. BALA beim Schol. zu NAIŠH. 8, 95. VJUTP. 48. ĀÇV. GAṆJ. 2, 8. KĀND. Up. 8, 6, 1. Suçr. 1, 45, 3. 61, 9. पीतावभास 84, 6. 259, 6. 262, 15. VARĀH. BṚH. S. 3, 21. 29, 22. Die Farbe der Vaiçja, wie weiss die der Brahmanen, roth die der Krieger und schwarz die der Çūdra, 3, 19; vgl. MBh. 12, 6934. MUIR, Sanskrit Texts I, 191. — AK. 2, 4, 2, 52. 50. HALĀJ. 2, 50. Mārk. P. 109, 65. °कोषेय Citat beim Schol. zu Çāk. 6, 5. °च्छविवर्णा VJUTP. 205. °माञ्जिष्ठ R. 2, 94, 5. चापीतसूर्य नभः MĀRK. 84, 8. — 2) m. a) Topas RATNAM. bei WILS. RĀĠAN. im ÇKDr. — b) ein gelbes aus Kuhurin verfertigtes Pigment RATNAM. bei WILS. — c) N. verschiedener Pflanzen: Alangium hexapetalum (अङ्गैठ); Saffor, Carthamus tinctorius; Trophæus aspera (शाखोट) RĀĠAN. — 3) f. आ a) N. verschiedener Pflanzen: Gelbwurz, = कुरिद्रा AK. 2, 9, 41. H. 418. H. an. MED. RATNAM. 58. = दाहकुरिद्रा, मकालोत्पिम्पती, कपिलशिशया, प्रियङ्गु RĀĠAN. im ÇKDr. = अतिविषा ÇABDAĀ. im ÇKDr. — b) eine Art gelbes Pigment (गोरौचना) RĀĠAN. — c) mystische Bez. des Buchstabens*